

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ljubljanski škof

g. dr. Janez Krizostom Pogačar je izdal 6. t. m. na svoje kranjsko duhovenstvo prvi pastirski list ob nastopu na vladiško stolico. Ta list, pravega cerkvenega duha poln, vzbuja občno zadovoljnost celo v protivnih krogih. Zatorej menimo, da je naša dolžnost, da tu ponatisnemo one stavke iz te škofovske okrožnice, katere omenjajo javne ali politične naše zadeve. Posebno nas veseli topla beseda, s katero se novi g. škof za naše narodno šolstvo tako živo zavzema, in ne pogublja šole zaradi onih šolskih postav, ki so nas najbolj razdvajale od „pravne“ stranke in so bile tako krive dolge borbi mej nami.

Gosp. knezoškof piše kranjskim duhovnikom mej družim: „Z zaupanjem navdaja me to, da prevzamem vodstvo svoje preljubljene domače škofije. Po dolgoletnem delovanju sem v različnih službah priložnosti dovolj imel, v vsakem obziru si skušen nabirati, ter deželo in ljudi spoznavati. Zato ne pridem med vas ko tujec, ampak ko tak, ki je z Vami živel in z Vami trpel in se uže zdavnaj z vami seznanil. Še Vas je nekaj, ki smo skupaj šolali se in pod vodstvom skrbnih učencikov v bogoslovskem semenišču na visoki duhovski poklic se pripravljali.“

„Najprijaznejše pozdravljam Vas, častiti učeniki, odgojitelji in voditelji učeče se svetne in duhovne mladeži; veselo upanje živi v meni, da se nikdar utrudili ne boste v ljubečem potrpljenju in žrtvovanju.“

„Mir tedaj je tista vesela novica, ki jo v službi Gospodovi razburjenemu svetu oznanovati imamo, in z mirom veselje in tolažbo. Ta vesela novica, da se je Bog v Kristusu s človeštvom sprijaznil, je tudi tista skrivnost, ki je — od vekomaj sém v Bogu skrita — v polnosti časa hrepenečemu človeštvu razodela se.“

„Kaj je uzrok, da vi sami pogostoma bitko pritožujete se, da se v Vaših občinah cerkvi zoprna prizadetja vzbujajo? Ali se — vkljub vsem pravičnim pritožbam — ne bomo vprašali, so li tam, kjer se toliko toži čez sovraštvo proti cerkvi, služabniki cerkve uže vso svojo prijaznost, ki jim je kot poslancem Gospodovim na ponudbo, poskusili — so li razodeli vso cerkvi lastno materino ljubezen, katera ne objema le zvestih in zmožnih otrok svojih, ampak tudi revne, žalujoče in zgubljene zopet išče, jih tolaži in ozdravlja? Hranite v duu srca besedo: Kdor zahvalo žeti hoče, mora ljubezen sejati.“ — „Roko na srce! Se li oznanuje tako, da bi oznanovanje prepričanje rodilo? V ta namen površno znanje ne zadostuje. Oznanovalec evangelja mora jasno in živo zavest o tem imeti, kar veruje, in mora vselej pripravljen biti na odgovor o upanju, ki v njem živi. Če ste, častiti bratje, globoko versko prepričanje v sebi utrdili, če so visoke resnice naše vere nerazrušljiva lastnina vašega duha postale in ste jih z vso ljubeznijo svojega srca objeli, potem bo vaša beseda do src segala in trdno prepričanje in ljubezen do krščanskega življenja rodila. Do tega cilja pa pelje le neugasljiva gorečnost v študijah, ponižno preiskovanje

in resno premišljanje. Pri takem delu, častiti bratje, Vas želim videti.“

„V naših časih se od vseh strani sliši klic: „Vera je v nevarnosti!“ Dobro. Od kod pa prihaja nevarnost? Spominjamo se evangeljske prilike: „Ko so delalci spali, je prišel sovražnik in je ljuliko priševal mej pšenico.“ Pred ko kamen na druge vržemo, sami sebe vprašajmo: Ni li vera okrog nas zato v nevarnost prišla, ker smo spali, ali — kar je ravno tisto — nepristojnosti počeli? Ko smo brezskrbno se v nemarnosti udali, ali pa z rečmi pečali se, katere se s poslanstvom našim ne strinjajo, je veliko izobraženih cerkvi hrbet obrnilo, ker jih je blišč goljufive prostosti oslepil, ali pa so lažnjivi zaumeni o človeškem poklicu jih na krive pota speljali.“

„Veliki res — kdo bi to tajil — so napredki na polju vede, v naravi in zgodovini in človeški duh je svoje oko globoko v svoje lastno življenje vtopil, da je v korenini njegovi, to je, v misli svojega stvarnika, opazuje. Častiti bratje, mi nemamo uzroka, teh napredkov bati se, veliko več se jih moramo veseliti, ker bodo vsi brez izjeme pričali za Kristusa, če le mi modroslovce, prirodoslovce in zgodovinarje silimo k temu prepričanju. To pa se bo zgodilo, če bomo sami misleči in preiskavajoči na to polje se podali, vseh dotičnih napredkov se polastili in v duhu, naravi in zgodovini vidljive storili zlate črke, v katerih bodo oni, ki so svete volje, znamenje Kristusa Izveličarja spoznali.“

„Na tem polju, častiti duhovni bratje vsake vrste, boste dela našli toliko, da Vam

Listek.

Inštalacija preč. knezoškofa ljubljanskega g. dr. Pogačarja

zadnjo nedeljo je bila gotovo redka slovesnost, pomenljiva tem bolj, ker so pri njej bili zbrani škofje vseh slovanskih pokrajin; zbralo se je v nedeljo 5. septembra na tisoče naroda v stolnej cerkvi ljubljanske in zunaj nje, ki je z vzvišenimi čutili pričakovalo trenotka, ko bo dolgo časa osirotena škofija dobila novega vladarja.

Cerkev je bila v vseh svojih prostorih prenapolnena. Sprednje klopi v cerkvi bile so rezervirane za zastopnike deželne vlade, deželne odbora, deželne sodnije, mestnega odbora in zastopnike vojaštva. Po sredi cerkve je bila postavljena častna straža, obstoječa iz podčastnikov domačega Kuhnovega polka. Točno ob devetih uri je prišla duhovščina z novim knezoškofom iz njegove palače v procesiji v sledečem redu: najprvo

za cerkvenimi zastavami redovniki, potem kapitelški križ, za tem teologi, koperatorji, kurati in župniki, profesorji in kateheti javnih šol, rektorji knezoškofijskega semenišča in Alojzjevišča, profesorji teologije, dekani iz dežele, kapitel novomeški, častni korarji in kapitel stolne cerkve ljubljanske.

Za temi prišel je preuzvišeni nadškof in metropolit dr. Golmajer z novoizbranim knezoškofom dr. Pogačarjem, za tema knezoškofa krški dr. V. Wierly in lavantinski dr. Stepišnik in preuzvišeni tržaški škof Dobrila. Ko so se škofje napravili za obred, bralo se je najprej papežovo potrjenje. Zatem je sledilo po obredu predpisano izpraševanje novoizbranega knezoškofa. Mej mašo se je vršilo posvečevanje po obredu, ki ga zato predpisuje cerkev. Na to je nadškof Golmajer intoniral zahvalno pesen, in mej petjem te pesni je novoposvečeni knezoškof, spremljan od družih škofov, po cerkvi idoč zbranemu ljudstvu delil blagoslov. Po maši, ko je novoposvečeni škof trikrat zapel „ad multos annos“, poljubili so nadškof goriški

in drugi škofje novoposvečenega in so ga posadili slovesno mej zvonjenjem vseh zvonov na škofovski prestol. Stolni dekan Zupan je pozdravil nato novoposvečenega v latinskem jeziku; a knezoškof je na to odgovoril tudi v latinskem jeziku. Potem je novoposvečeni g. knezoškof poljubil korarje, drugi duhovni pa so njemu poljubili prstan na roki. Potem je spremila duhovščina v procesiji novega g. knezoškofa v njegovo palačo, kder so mu prinesli duhovniki svoja voščila.

Po polu dne ob 2. je bil slovesen obed pri novem knezoškofu, h kateremu so bili povabljeni načelniki vseh oblastij, korarji in dekani. Pri obedu je nadškof Golmajer prvi napil Nj. sv. papežu, zatem novoposvečenec knezoškof dr. Pogačar Nj. v. cesarju avstrijskemu Franju Josipu. Mej obedom je igrala na dvorišču vojaška godba. Nižje duhovstvo obedovalo je mej tem v knezoškofijskem semenišču, kder se je tudi mnogo napivalo. Cela slovesnost je napravila na občinstvo velikansk vtis.

M.

nikoli pošlo ne bo; pri tej delavnosti svetega poklica Vas bodo ljudje z dopadajenjem gledali in s spoštljivo zahvalo spremljali.“

„Prvo podlago k pravno-verski omiki mora ljudska šola pokladati, in moja iskrena želja je, da bi Vi, častiti sodelalci v vinogradu Gospodovem, v vsej pomenljivosti razmere spoznali, v katerih se do uje nahajate. Nij res, da bi bila ljudska šola ločena od cerkve; krščanskemu nauku je častni prostor pri šolski uredbi odločen in ravno ta poduk cerkvi sami spada vsled njenega poslanstva. Katehet, kot zastopnik cerkve, tudi duhovne vaje vodi; oba, katehet in učitelj, si v krščanski zastopnosti eden drugemu pomagata pri svetem delu pravno-verske odrede. Cerkev nema samo prav, ampak tudi najsvetejša dolžnost je njena, da se pravic jej podeljenih poslužuje in tako pride do zaželenega upliva. Ona ne more drugače, da male h Kristusu, Božjemu prijatelju otrok, vodi in ljubezen do njega v njihova mlada mehka srca vsaja.“

„Cerkev je pa po šolski postavi naše kronovine še drugačno z ljudsko šolo tesno zvezana in združena. V deželnem šolskem svetu jo zastopata dva uda duhovskega stanu, ki ju cesar na predlog škofov imenuje; tudi v vsakem okrajnem šolskem svetu ima svojega od škofa imenovanega zastopnika; končno pa je vsak samostojen duhovni pastir sam ob sebi uže ud krajnega šolskega sveta; v mnogih, znabiti v večini šol na deželi, je on tudi krajni šolski nadzornik. Naše stanje je tedaj tako, da v administrativnem, kakor tudi v didaktično-pedagogičnem obziru pri šoli veliko premoremo. Sami torej sodite, bi li prav bilo, ko bi se mi pravic, ki nam toliko upliva zagotavljajo, posluževati ne hoteli?“

„Nikakor bi se ne moglo reči, da duhoven varuje upliv do šole, če šoli hrbet obrača, ali pa n. pr. ponudenega okrajnega šolskega nadzorništva se brani.“

„Častiti bratje! Če ste samostojni duhovni pastirji v fari, boste kot udje krajnega šolskega sveta duša njegova, ako boste le z nebeško ljubeznijo v srcu v njem delovali; kot spoštovani duhovni ne boste samo tega dosegli, da se bo šola pridno obiskovala, temuč upliv boste tudi do učnega reda zadobili in tako mnogy pripomogli k dobremu uspehu. Če ste katehetje, morete najbogatejši blagoslov krog sebe razljuditi. V tem poklicu je Vaša prva naloga pač ta, da oko malih k večnemu očetu, k stvarniku in odrešeniku obračate in v srca ono ljubečo pokorščino zasajate, ki tudi po tem še ostane, ko jo meso in kri bitko občutita. Vaša skrb naj bo, s svetnim učiteljem v dobri zastopnosti ostati in z učnimi predmeti, ki njemu spadajo, se seznaniti. Večkrat bo treba nadomestovati ga; če je služba njegova izpraznena, poduk popolnem prevzeti; v krajih pa, kjer urejene šole nij, šole za silo napraviti. Od nekdanj so bili duhovni pastirji prvi odgojitelji ljudstva. Upam, da bo ravno ljubezen do predragega naroda našega Vas gnala, da tudi v prihodnje zvesti ostanete temu svojemu poklicu.“

(Sicer politične barve je samo še sledeči pasus v pastirskem listu, katerega pak

nikakor ne smejo nemški listi na svoj nemško-ustavoverski mlin obračati, kakor nekako hoče „N. Fr. Pr.“ od srede:) „Dvojna je oblast, cerkvena in državna, ki naše življenje ureduje; glava prve je od Kristusa postavljena skala, naslednik sv. Petra v Rimu, druge pa cesar po božji milosti, vnuk presvitlih dedov. Na podlagi tega dvojnega reda hočemo edinost si ohraniti, ker bomo Bogu dali, kar je Božjega, in cesarju, kar je cesarjevega, ter se eden drugega skušali v dokazih spoštovanja in ljubezni do oblasti od Boga postavljenih.“

Ako bodo odslej tudi kranjska duhovščina in njena javna glasila v tem res krščanskem tonu govorila, potem je sprava in domači mir mej nami Slovenci lehka in gotova stvar; potem z zedinjenimi močmi lahko stojimo v borbi za svojo narodno eksistenco, pa po drugej strani krepkejše delamo za duševni in kulturni razvoj narodov, ki je glavna podloga njegove moči in bitja njegovega; — potem bode slovenski narod čestil ime Pogačar, kakor Hrvat česti in ljubi ime Strosmajer.

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz Zagreba, 10. septembra. [Izvirni telegram „Slovenskemu Narodu.“] Po „Obzoru“ došlih vestih se je vstanek v Bosni oživil. Vodja Pecija je z 800 vstaši razpršil Turke Gradiškane, kateri dan in noč prenašajo svoje mrtve in ranjene v svojo Gradiško. Vstanek se širi izpod Broda okolo Dubice in Kostajnice. Vstajniki so sedaj dobro obskrbljeni z orožjem.

Iz Belgrada 10. sept. [Izv. telegram „Slovenskemu Narodu.“] Narodna skupščina odprta. V predstolnem govoru se knez srbski zanaša na modrost sultanovo, da z garantnimi silami umiri pobunjeni narod, i knez bode po mogočnosti skrbel, da se vrne zadovoljstvo. Prestolni govor konstatira vznemirjenost in teško stanje v Srbiji zaradi tega, ker je srbski narod na mejah vstal z orožjem, da se ubrani turškim zlom. (Glej zdočaj o Srbiji. Ur.)

Iz Sapljeta, 10. sept. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“] Bri Blagaju so zaprli vstaši cesto mej Nevesinjem in Mostarom. Na cesti Dubrovnik-Trebinje so vzeli vstaši 20 konj z brašno, (z živčjem otovorjenih).

V zadnjem listu smo omenili pisma, ki ga je pisal naš rojak, vodja Hercegovincev Miroslav Hubmajer, ljubljanskemu prijatelju, faktorju „narodne tiskarne“. Natisnili bi najraje celo pismo, vendar so tudi stvari v njem, o katerih sedimo, da jih pisalec nij za javnost namenil, za to le nekatere reči iz pisma Miroslavljeva, pisanega 3. sept., a v Ljubljano došlega 9. sept.: „Kar se je svetu javljalo o izdajstvu Ljubobratčica in Kosta je nesramna laž dveh Srbov, katera mi imamo za podkupljena špijona. Mijo Ljubobratčič je bil odšel s Kostom na skupščino v samostan Kosirjevo. Ta skupščina nij nič sklenila, ker se nij moglo dovolj glavarjev udeležiti. Pri odhodu je postavil za glavarje Luko Petkovića in Rade Bajkovića, a jaz sem imel poveljništvo na Drienu. Tri dni je bilo vse mirno v Drienu, jaz sem streljal na kulo in pazil jo s svojimi vojniki, da nij mogel noben Turek ven, noben notri. Četrty dan sem

upal, da bode kula naša, ker Turki v kuli nijso imeli vode a jednega ranjenika pri sebi. Da bi bolj gotovo dobil četrty dan tvrdnjavico, splazil sem se bil v četrtej noči s 5 funti dinamita do tvrdnjavice, da jo z njim razbuknem. Turki so streljali in kričali da nijsem mogel blizu. Ob dveh po polu-noči se umirijo in utihnejo, meni so posreči priplaziti se do zida. Tam poiščem tiho prestriženo prorez in vložim paket dinamita, zapalim zdočaj vrvico, a komaj se užge, sune jeden Turkov, ki je bil menda začul škripanje patron, paket z okna proč, da je 10 korakov od kule daleč odletel. Zdočaj nij bilo dobro zame. Iz kule so vsi začeli na mene streljati hakor bi zdvijali, jaz tečem v sredi frčečih krogel po hribu doli, in ubegnem smrti, skoro gotovej. Dinamit je zgorel brez vspeha in jezen sem bil, v toliko nevarnost postaviti se, a brez vspeha.

„V jutranjej zori postavim še straže in se vrnem v samostan Duže in tu je bilo ono kar ste čitali uže o razkropljenji jednega oddelka naše vojske. Stvar je bila tako: „Ko jaz ob 10 uri do poludne dospem v samostan, katerega sem bil pred petimi dnevi zapustil z malo četo, s katero sem obkolil prej omenjeno mejno tvrdnjavico Drieno, bila je naša cela vojska pod vodstvom Luka Petkovića in Rade Bajkovića postavljena na cesti, da pričaka turške kolone, ki se vale proti nam. Mislili so naši, da hoče Turek le pomoč donesti obkoljeni Drini. Jaz splezam na visoko skalo, da si ogledam našo pozicijo; z mano bil je pisatelj L. od „Wien. Tagblatta“, bivši avstrijski častnik. Ko ogledam vse, izpoznam, da so Turki tako v večini, da je propalo naše mesto Duže in da naša vojska ima ali poginiti, ali pa umakniti se. Predružačiti nij bilo nješta, kajti peš glavarjev je bilo okolo mene in vsi nijso sveta vedeli: pred nami Turki, za nami prazen samostan. Mi skupimo četo okolo 30 mož in stojimo na svojem prostoru ter držimo Turke toliko časa, da iznosijo naši vso municijo in vse bolj vredne stvari iz samostana in da se uniči vse, kar nij mogoče bilo odnesti. Potem se 30 nas vratimo v hribe in čakamo večera. Zvečer se vrnemo na pot, ki drži do Dubrovnika. — Na tej najdemo kose one velike naše čete, katera bi bila morala čuvati cesto in katera se je, ko je videla preveliko silo sovražnikov pred soboj, v hribe razkropila. Pod vodstvom Trifka Vukalovića bilo je namreč zbranih 50 vojakov, — vzeli so cesto proti Žubcu — to je kraj, na katerem smo pričakovali največjo pomoč. Jaz sem se vrnil na Dubrovnik z 20 Srbi in družimi. Na meji smo orožje pustili vatajcem, da ga shranijo in da ga nij bilo treba avstrijskim stražam oddati. Ko dospem na cesto, vidim dva jezdeca in izpoznam v njih dva svoja tovariša Kosto de Grujić in z njim še eden drugi. Za njima prideta Ljubobratčič in njegov brat. Poročam jim o propadusamostana, o razkropljenji naše vojske — to je bila tužna ura. Sedeli smo pri samotnem studencu pod oljkami, ter se posvetovali in naklepali kaj sedaj storiti. — Sklenili smo, to se ve, skupiti zopet čete in vrniti se na bojišče. Pri nas je bilo 5 Italijanov, (gari-baldijevski četniki) 2 črnogorca, 1 spljetčan, tako, da nas je bilo 13. Hoteli smo v noči vlatiti zopet v Hercegovino. Kar nam

(Dalje v prilogi.)

doneseta dva naših poročila, da vedo Turki o našem početju, in da nas čakajo, da bi nas vjeli. Odšli smo torej v trdnej noči na drug pot čez Sutorino. — Celo dolgo noč smo hodili in dospeli včeraj zopet mej svoje, prekoračivši mejo in ustavili smo se v... Nadejamo se izdatne pomoči iz Črne gore in konečne zmage naše.

„Još nekaj! Kar vi čitate v novinah „Wiener Tagblatt“ o poslednjih bitkah, je istinito, in kar je pisal dr. Meisner v „Deutsche Zeitung“ je tudi istinito. Kar pa druge novine pišejo, je mnogo izmišljenega ali zlaganega. Če mi bo mogoče, da vam več pišem, radostno storim. Pozdravite mi vse prijatelje ude „Sokola“...“

„Obzor“ ima ta-le telegram iz Jasenovca 8. sept.: „Včeraj je jedna cela kompanija turških soldatov, progonjena od pretežne množine vstašev pribežala čez reko Uno z orožjem v roci na našo stran s svojim zapovednikom.“ — Iz Stare Gradiške pak se istemu listu poroča dan prej: „Včeraj je bila v okolici Dubice huda borba. Turkov je mrtvih 15, vstaša dva. Turška konjica je bežala proti Gradiški, ali druga vstaška četa jo je pri Ogorelici v zasedi počakala in 23 konjnikov poubila. V Kozaro-planinu prihaja vedno več vstašev. Turci so preplašeni, in strahovite neusmiljenosti počenjajo in mučijo kristijane, ki jim v roke padejo.“ — Ta poročila kažejo, da vstanek raste tudi v Bosni kljub vsem nemško-turškim vestim.

V Belgrad so prišli trije Bulgari kot poslanci vstajniškega odbora da bi vlado nagovorili naj pomaga. — Poseben poročevalec „Republique Française“ je prišel v Belgrad, da Francozom poroča o boji. — Belgradski „Istok“ zveđa da je v Bosni od Nove Varoši do Mokre gore pop Žarko vse vzdignil na upor. — „Wien. Tagbl.“ pozveđa iz Belgrada, da je bil tudi pri Rastovaru in Ridjarih boj kjer so vstajniki Turke pretepli in zapodili.

„Glas Crnogorca“ slovesno protestuje proti onim glasom, ki pravijo, da je Črna gora pustila vstaše na cedilu, in obeta delo! „Danas se premiče narod srbski naj v čemu djelu, oslobodjenju svojemu.“ — Isti list pravi, da je vzetje kloštra Duže (o katerem v današnjem broji „Slov. Naroda“ govori dopis Hubmajerjev) — „jedino usvojenje turško od početka ustanka“.

Zarad bulgarskega vstanka, ki se sedaj razvija, poslano so turške čete v Niš in Vidim, — samo „za vzdrževanje reda“, pravi turška depeša, ki hoče bulgarski vstanek še tajiti.

Poroča se, da vstaši ne sprejmo posredovanja tujih konzulov uže zato ne, ker bi se obravnave imele vršiti v Mostaru, ki je turška trdnjava in bi se dogovarjalo pod pritiskom Turškim. Ako hoče diplomacija imeti posredovanje, naj izvoli neutralna tla pri Nevesinju, Stolcu ali v Zubeib, kder bi se mogle obravnave slobodno vršiti. Tudi nema nijednega poročstva, da bi se pogodbe vstašev kedaj uresničile, ker Turčija do sedaj še nikoli nij izpolnila koncesij, katere je dala vstašem pod poročtvom tujih vlad, nego vselej je še huje zatirala „rajo“. Dalje terjajo vstaši, da naj eventualne koncesije iz-

vrše tuji konzuli, ker Turkom po nikakem nij upati.

Iz Cetinja se „Politiki“ telegrafuje, da so prišli vodje Hercegovcev v Cetinje (mej temi je bil, kakor mi iz privatnega telegrama vemo, tudi naš Hubmajer, Ur.), da bi Črnogoro pregovorili, naj boj začne. Reklo se jim je, naj počakajo, da se vidi, kaj srbska skupščina reče. — „Glas Crnogorca“ od 11. septembra odbija lažnjiva poročila nemških oficijoznih listov, da bi črnogorsko držanje bilo dvoumno.

Garibaldi je poslal jednemu svojih prijateljev list, v katerem pravi, da ga veseli ta slovanski praper svobode. Končno hvali one svoje sobojevnike, ki so šli v Hercegovino in v tem trenutku bojujejo s Turki.

Nemškim listom se iz turškega vira brzojavlja, da so bili pri turške Gradiški pri Velikej strugi vstaši tepeni in da sta pala voditelja Ostoja in Preja (Pecija?) ubita. Počakati moramo, kaj porekó slovanski viri, ali je res, ali ne.

„Ruski Mir“ organ carjevića naslednika in generala Fadejeva je začel nabirati za Hercegovince. Dotični članek graja, da se rusko občinstvo premalo udeležuje in zanima za vstanek. V taborji vstaje so vsi narodi izvzemši Rusijo, ki dosedaj niti materialne podpore nij dala.

Iz Spljeta 9. septembra se nam piše: Vstaši so prišli iz Nevesinje v Blagaj kraj Mostara ter so zatvorili cesto med Nevesinjom in Mostarom. — Drugim krajem so zopet došli vstaši potem iz Dubrovnika na Trebinje, ter vzeli Turkom 20 konj z moko. — Vsak dan pridejo novi parobrodi na Klek in v Ablanijo. 40000 Turkov gre na Niš. Skutarski paša je molil črnogorsko vlado za dovoljenje, da pusti 8000 mož iti kroz Črnogoro, kar Črnagora se vé da nij dovolila. — K telegramu od zadnje nedelje, v kojim vam naznanjam v boju 500 Turkov mej Bilačom in Trebinjom moram vam sledeče pojasnilo dati, kajti brzojav kojega smo prejeli bil je jako zmeden. Iz Trebinja je šlo 1000 Turkov v Bilek ob noč. Vstaši so bili v manjšini a nijso si jih upali prijeti. Potem pak so ostavili Turci 500 svojih v Bileku, a 500 šlo jih je nazaj, valjda iskat vstaše. A ovih 500 prišli so vstaši, polovico so jih potolkli polovica je predala orožje.

Od zadnje vojne s porto, pridobila si je vlada Nikole za povzdigo črnogorske vojske posebne zasluge. Črnogorci, kateri so bili oboroženi pred nekaj leti še večjidel z dolgimi starimi puškami s kresilnim kamenom, z handjari in samokresi, imajo sedaj kakor vse druge evropske vojske. Knez Nikola sam daruje oroževanju največjo pozornost, on sam je leta 1869 v Beču sprejel Krnkovo sistemo in jo pri prihodu v Petrogradu priporočal ruskej vladi.

Z malimi sredstvi, katere Črna gora premore, kupila je vendar dosedaj uže nad 8000 pušk Krnkovega sistema, za katere je pripravljeno več ko 2 milijona patron. Razven teh pušk ima Črnagora še 20.000 pušk belgiškega izgleda, za katere je tudi pripravljeno nad 5 milijonov patron. Stare, lepo

okinčane samokrese v bitkah ne bodejo več rabili, ker imajo nad 6000 težkih avstrijskih revolverjev Gasserjevega sistema s karabinskimi patroni.

Da bi osvobojenje juga od Turkov ne bilo težko, kaže sledeči pregled: V evropskej Turčiji je pet milijonov pravoslavni kristijanov, 540.000 katolikov, 4 milijone mohamedanov in okolo 300.000 drugovercev. Ali od mohamedanov jih večina nij iz prepričanja koran prevzela, nego iz dobičkarstva, tako da bi po zmenjeni vladi zopet h krščanstvu pristopili ali kakor Srb pravi, vrgli „krat na se a prase preda se“ (prase: ker mohamedani ne smejo jesti prašičjega mesa). Ako se ti nezadovoljni krščani turški s svojimi pomočniki v Rumuniji, Srbiji, Črnej gori in Grškej (vkup 7 milijonov) zedinijo, jih je 15 milijonov prebivalcev, katerim nasproti je le 2 milijona pravih Turkov. Dolgo vendar ti ne bodo mogli gospodovati. — Kakor srbski list „Oslobodjenje“ preračuna, ne more Turčija v Evropo nič več kot k večjemu 142.558 mož in 270 kanonov redne vojske postaviti.

Politični razgled

Notranje dežele

V Ljubljani 13. septembra.

Avstrijska vlada je odgovorila na dopis ogerske vlade gledé naprave lastne ogerske nacionalne banke. V odgovoru se pojasnujejo še tudi druge strani tega prevažnega vprašanja, razven onih, o katerih se je ogerski finančni minister z zastopniki narodne banke in z avstrijsko vlado do sedaj dogovarjal. Avstrijski finančni minister Depretis omevja v odgovoru uredenja valute, vkupnega posojila 80 milijonov goldinarjev, in kako se bo plačalo, ter se odločno upira zahtevanju ogerske vlade, da bi se morali prihodnji ogerski bankovci po prisilnej veljavi v Avstriji jemati. Obravnave glede ogerske banke in reviziji colne pogodbe se bodo nadaljevale na Dunaji, in bodeta ogerski finančni in trgovinski minister prišla zarad tega le-sem.

Graška „Tagespost“ toži bridko o tem, da nemška ustavoverna stranka v Avstriji nema nobene jedinstvene organizacije, nego da ustavaki vsake dežele posamezno po svojej taktiki boré se. — V tej tožbi je pač izražena le odkrita izpoved, da je v Avstriji vsaka centralizacija nenaravna!

Hrvatski škof **Strossmayer** je 8. t. m. v Djakovu praznoval v prisutnosti množine svečenstva svojo 25letnico z velikim slavljem.

Državni zbor **ogerski** bode svoje delovanje v kratkem končal, zato bodo delegacije sklicane uže 21. septembra. Andrassy pride zarad tega uže 15. septembra na Dunaj in z njim se vrnejo tudi drugi ministri, ki so bili do sedaj na odpustu. Poslednje dni so se ministri uže posvetovali o tem, kedaj da se skliče državni zbor dunajski in o predlogih, katere bo vlada prinesla v zbor. Najvažnejši bode neki predlog o vredenju civilnega pravnega reda, katerega hoče baje predlagati minister pravosodja takoj v prihodnjem zasedanji.

Vnosa je države.

Srbija se boja ne udeleži. Boji se Turkov, premalo ima orožja, prekasno je! Minister je našel v arzenalih vse v neredu! V teh besedah je dovolj tuge, žalosti za slovansko srce — če so resnične. Sicer bode govorila narodna skupščina zadujo besedo. Vendar prva njena beseda nij možata. Iz Belgrada namreč telegraf poroča: „Narodna skupščina je šla čez molbenico bosenske deputacije, ki prosi pomoč, na dnevni red!!“

Pod naslovom **Grki in Slovani** je objavila „N. Fr. Pr.“ nek članek, v katerem hoče dokazati, da nemajo Slovani na Turškem od Grkov nikake pomoči pričakati in zadnje se v, da za to prehliti ne more. Grški list „Imera“, ki v Trstu izhaja, odgovoril je dunajskemu-turškemu organu sledeče: „Kar nas zadeva, zavračamo z zaničevanjem dunajskemu listu hvalisanje, tembolj, ker je to očitno razžaljenje našega naroda. Prepričani smo, da hvalisanje od take strani v srcu vsakega Grka mora vzbujati jednako sočutje, kateri nij pozabil iz nečimernih dobičkarjev, ali iz zanikarnosti popolnem zgodovino našega zatiranega in trpinčenega naroda in njegov prihodnji poklic.“

Turška vlada je vrgla poslednje dni mnogo laži-telegramov mej svet, da bi s tem zakrila navarnost, ki jej prti od strani vstajev in Črnogore. Eden teh telegramov poroča celo, da je Server-paša naznanil iz Mostara, da je vstanka že konec in da posredovanja tujih konzulov celo treba ne bode! A celo „N. Fr. P.“, ki bi v svojem sovarštvu do Slovanov čeli vstanek rada v žlici vode vtopila, priznava, da zasedanja vstaši še zmirom vsa važna mesta proti Črnejšgori, kakor Gačko, Gradino Krstac in vse prehode, ki vodijo v Bosno čez Novibazar, ter da so dobro pripravljeni na napad, katerega namerava Derviš paša od Narente čez Popovopolje proti Trebinju in iz Nevesinja čez Gackem proti Nikšiću na črnogorskejš meji. Turki bi radi predrl čez Dormitor v dolino Tare na Kolašin in Sjenico, da bi se mogli zadržati z onimi vojaki, ki pridejo in Makedonije, ker imajo soteske čez Novibazar vstaši v rokah. Toda predno Turki omenjeno linijo forsirajo, jih bode stalo še mnogo truda in krvi!

10. septembra je bil v **Londonu** tabbor (meeting) na korist vstajnikov. Lord Russel, ki ga je sklical, nij bil navzočen zaradi bolezni, vendar je poslal pismo, v katerem izjavlja, da je vse upanje neveljavno in ničevno, da bi Turčija kedaj dobro vladati mogla. Russel želi, naj se neodvisne vlade naredé, naj se Tesalija in Albanija kot posebne provincije osnujejo; on izraža veselje, da so se Angleška, Francoska in Italija svetovalstvu pridružile, ki bode izvedel želje prebivalstva. Dobro in pravično vladanje naj se vstašem da, to bi bilo najlepše, kar naj akcija velevlastij doseže. — Več resolucij je meeting sprejel, katere obetajo vstašem pomoč.

Francoska vlada je odstavila admiral Ronce de la Noury, kateri je v posebnem pisanji zagovarjal monarhijo; postavila je na njegovo mesto admiral Rozea. — To je jeden redkih činov, da se francoska vlada pri svojih činovnicah potegne za republiko.

Italijanska „Perseveranza“ pripoveduje, da bode nemški cesar za tri dni v Milano prišel, kjer ga sprejme italijanski kralj z vsemi savojenskimi princii.

Dopisi.

Iz Trsta 7. septembra. [Izv. dopis.] (Odbor za podporo pribeglih kristjanov iz Bosne in Hercegovine). — Italijanski list denašnji „Cittadino“ priobčuje sledeči oklic:

„Ker smo dobili privoljenje, združili smo se in ustanovili odbor v podporo pribeglih bosenskih in hercegovinskih kristjanov, kateri so zapustili, svojo domovino ter iščejo prebivališča na meji avstrijske monarhije.“

Nesrečni čin v jugu zbuja v nas zaupanje obrniti se s prošnjo do vseh brez razločka narodnosti in vere, da nas podpirajo v tem težkem in svetnem podvzetju.

Več tisoč jih je, večidel starčki, žene in otroci ki so čisto brez vsega imetja,

kateri prosijo gostoljubnosti in usmiljenja pri avstrijskih narodih.

V podporo snujejo se uže po vsej Avstriji odbori.

Tudi mesto Trst, znano po svojej dobrodelnosti, nij moglo izostati, in kdor ve, kako se tukaj nesreče čutijo, ki glavni del človeštva zanimajo upa in je še več zagotovljen, da človekoljubnost mestijanov in prebivalstva tržaške okolice ne bode manjša v tem usmiljenja vrednem trenutju.

Vse bode v korist nesrečnim, vsak majhen pripomoček jim bode v tej veliki potrebi drag. In onim ki se bojujejo in žrtvujejo za domovino, in vero, bode lajšje umreti, videčim, da bodo njih dragi ostali našli usmiljenja pri izobraženemu svetu.

Odbor bode denes pričeni sprejemal vsak dar, bodi katerej reči s pridržkom prisvojiti si vseh sredstev da kolikor hitro mogoče svoj cilj dosežemo.

Franc Kalister, Velimir G. Lombardič, Baltazar Mimbelli, Ivan Mičič, Ivan Milovič, Fausto dr. Nakič-Vojnovič, Franc Andrej Pleše, Ivan vitez Vučetič pl. Bieliz.

Iz Krškega na Dolenjskem 8. sept. [Izv. dop.] Pri nas je zdaj vse živo, ker se vrše volitve župana pa srenjskega zastopa za občino Krško. Dolgo smo čakali, pa smo vendar pričakali! Dolgo, ako se pomisli, da je dosedanji župan gospod Gross uže osemnajst let zasedal stol krškega županstva. Želje, da stopi z njega, so se slišale uže zdavnaj, a mož se ga je držal, kakor bi ga bil od ranjkega očeta podedoval. Toda, akoprem postava terja, da se župan voli vsako tretje leto, se vendar od l. 1866 nij razpisala nobena nova volitev; stari župan se je vedel s pomočjo nekaterih birokratov tako dobro balansirati, da je odslužil čas šestere županov. No, če nihče ne, zasluži gotovo oča Gross, da uživa sad 18 letnega truda ter da prepusti ta posel komu drugemu, ki ga bode boljše oskrboval, kakor on, ki je iz šole „riba-fisch, miza-tisch,“ navajen, uklanjati se vsemu, kar je ces. kralj. ter plesati po volji birokratičnih nemčurjev, ne meneč se dosti za to, kaj je za srenjo denes dobro, kaj ne. Ker je bil g. Gross celih 18 let intabuliran na županski stol, se kar trgajo za to mesto, dasiravno nemajo pojma, kaj mora župan biti za srenjo. No, mi sicer nikomur te velikanske česti ne zavidamo, a želeli bi, da bi Krščani z Grossovim naslednikom ravno toliko potrpežljivosti imeli, kakor so jo z njim, ki je 2. t. m. pri volitvi odbornikov v tretji volitveni razred dal c. kr. komisarju pl. dr. Rütlingu brati občinski zakon od §. 9—11; interpeliran, da mora župan voditi volitev, prosil je gospod Gross, naj ga od tega posla odstavijo, obstajaje, da ne zna čitati. Gosp. pl. dr. Rütling pa je čital slovenski za moža ki je bil osemnajst let figurant na županskem tronu, akoravno postav niti čitati ne zna.

Volitve v III. razredu so se vršile v ponedeljek 2. t. m. ter so bili izvoljeni v tem razredu za odbornike: gg. državni poslanec Viljem Pfeifer v Krškem 41 glasov; Ivan Kapler od sv. Duha 36 gl., Jože Pirec z Nove gore 27 gl., Fr. Pavlin s Pijavškega 23 gl., Ant. Urbančič iz Velike vasi 17 gl., Iv. Rumpret iz Krškega 17 gl., Nečemu iz Velike vasi 16 gl. Za namestnike pa: gg. Iv. Dinec iz Senuš 11 glasov, Ant. Rupert iz Krškega 10 glasov, Ant. Lavrinšek, trgo-

vec iz Krškega 8 glasov, Jož. Voglav iz Seč 8 glasov.

Čujem, da se tudi še na 16 drugih krajih vrše zolitve novega župana, pa da se kmetje v obilnem številu zbirajo na volišči. Tako postavim so v Kostanjevici dali prvemu odborniku 62 glasov, kar je veliko. Da bi le kmetje volili može za župane, ki so značajni, inteligentni pa neodvisni, ki si upajo blagor srenje povsodi in proti vsakemu zastopati. Kmete pak, ki se indiferentno vedejo proti volitvam, naj poduče domoljubni duhovniki in učitelji, da ne bodo v zastope prišli samo taki kimovci, ki se vsakega c. kr. uradnika bojé kakor hudič križa. (Prosimo, naj nam rodoljubi poročajo o enacih volitvah. Ured.)

Pripis: Iz Krškega se nam telegrafira 12. sept. Denašnja občinska volitev je večinoma narodna. Podrla je 18 letni nemškutarski županski prestol. Živelil volileci!

Iz Idrije 10. sept. [Izv. dop.] Poročati vam moram, da tukaj pri nas dobi človek lahko lepo službico in nij mu treba znati slovenščine. Prišel je namreč po zimi k nam zdravnik g. R. ki besedice ne zna slovenski. Gospod R. je sicer pošten mož, ali zakaj hodi v tak kraj, kjer ljudje govore samo slovenski in on jih ne razume nič. Ima sicer tolmača, ki je pri njem, kadar recepte piše, ali ta tolmač ti nemško lomi, da je joj, pa mu nij zameriti, ker bolje ne zna. Kako se pa g. R. z ljudmi razume, kedar hodi po hišah bolnike obiskat, lahko si mislite. — Prosili so gotovo slovenski zdravniki, za to službo a gospod „paša“ potisnil je njih prošnje na stran, in protežiral le tujca. — Radovedni smo, ali bo gosp. Perltsch tudi zdaj naznanil, da je dovoljeno denar nabirati za Hercegovinske pribegle, ker se mu je poprej tako mudilo „na znanje dati,“ da je ostro prepovedano kaj nabirati.

Iz bližnjih vasij v okolici hodijo prav pridno v Idrijo s procesijo, kako razumejo ti ljudje nauk o ljubezni do bližnjega. Nazaj grede se prav vrlo vina nasrkajo in potem neusmiljeno tepó. Tako so se uže stopli iz dveh vasij, lahko bi povedal imena teh vasij, pa jih rajši zamolčim, morebiti se bodo poboljšali. — V neki drugi vasi pa, kjer imajo svetega Jarneja za patrona so pa enega fanta skoraj ubili, ko je bilo žeganje.

Iz Ljutomera 8. sept. [Izv. dop.] 1. septembra je naš kraj zapustil vrlo narodni učitelj in prijatelj kmetskega stanu g. Pernišek, in se preselil v Materijo v Istri. Teško bomo dobili zopet učitelja, ki bode njega nadomestoval. — 4. septembra so imeli učitelji našega okraja konferenco, pri kateri so svojega zastopnika v okrajni šolski svet volili. Izvoljen je tukajšnji nadučitelj, g. Lapajne. Nadzornik Bauer se je (skoro da na povelje glavarjevo) jako trudil, da bi bil izvoljen njegov ljubček P., znan neškodljiv pa neznačajan nemčurk stavec, s katerim sta si baje v nekem obziru precej v rodu, a spodletelo mu je. — Kaj bo s šolo v bližnjih Cezanjevcih, to tudi sam bog ali pa sam naš Premierstein ve. — Bivši učitelj je bil iz šole izključen mariborski kandidat, katerega so tudi iz cezanjevske šole zapoditi morali, a kaj zdaj? Učitelja, katerega sta si izbrala krajni in okrajni šolski svet, v Gradci nijso potrdili, ker je Slovenec, kar je baje sam nadzornik Bauer

nek prepovedoval; službe pa zdaj nočejo več razpisati rekoč: Ako nam deželni šolski svet ne potrdi tega, katerega mi hočemo naj ga nam pa on dá. — V Gradci pa tudi iz rokava učitelja iztresti ne morejo.

Iz Prožinjske vasi pri Celji 8. sept. [Izv. dop.] Serčno vas pozdravljamo iz vinskih gor, prav res iz vinskih, kajti tukaj so trte polne, kakor uže davno ne! Nadejamo se vesele trgatve. Mej tem, ko je po drugih krajih na spodnjem Štajerskem toča vse upanje do obile vinske kapljice neusmiljeno pobila, nij pri nas prav nič škode napravila. Pač je 1. t. m. nevihta nekoliko ledenih zrnec natrosila, pa nij bilo sile, škode pa še manj. Kmalu bomo pili zlato vince in si preganjali „skrbi oblake“. Žita sicer nemamo mnogo, pa je sočivja silno obilo. Tudi sadja vsakojakega je v obilici. Sploh je daleč tu okolo prav dobra letina.

Pa tudi duševno napredujemo. Ne skrbimo samo za želodec! Poprej so otroci iz Prožinja hodili v Teharje (pol ure od Celja) v šolo. Od enega leta sem smo si pa lastno podučevališče omislili. Do sedaj se je farovž v ta namen porabil, zdaj pa uže novo šolsko hišo zidamo, in vrlo gre izpod rok. Prav lepo in prostorno ho. Tudi v Teharjih se šolsko poslopje predelava. Sploh na slovenskem Štajerskem, kar je uže v obče znano, šol in učiteljev ne primanjkuje, in so v dobrem stanju. Ko bi se le po vsih krajih mile naše slovenske domovine omika narodna tako čvrsto gojila in narodna zavest tako se budila, ko po teh krajih, potem bi pa uže kmalu bili Slovenci na nogah! Bog daj, da bi se reč na slovanskem jugu za nas dobro izvršila, potem bi zasvetila upanja zarija Jugoslovanom, naznanujoča solnčen dan, vselejša prihodnost.

M. Z., posestnik.

Iz Mrzlega polja 5. septembra. [Izv. dop.] — Ako bode šlo tako dalje, da bomo mesto naših rojakov, ki se preganjajo na skrajne meje cesarstva, imeli na poštah tu po slovenski zemlji le tuje Nemce in nemčurje, katerim je naš jezik in naša dežela popolnem neznana, prišlo bode kmalu do tega, da bode moral vsak Slovenec svojo pošto ustanoviti, to je, ako bo hotel pismo komu pisati z željo, da bi ga adresat kedaj dobil, moral se bode sam potruditi in pismo dotični osobi nesti, kajti c. k. pošta s svojimi uradniki tega ne more storiti!

Da je to istina, v dokaz sledeče: Meseca julija oddal je g. J. S. list z razločno pisanem slovenskem napisom na pošto v P., ki je bil namenjen v Šent Gotthard na kranjsko-štajerske meje. List je v pravem času odšel, a čez nekoliko dni je zopet priromal nazaj v P. z magjarsko opombo, — naši poštni uradniki baje vsi razumejo madjarski?! — Da v ogerskem St. Gotthardu dotične osebe nij. — P.ski poštar, ki mu slovenščina tudi baš izborna ne gre, napisal je z velikimi pismeni nemški „Post St. Oswald“ na zavitek in zopet pismo na dotično mesto odposlal. A vse to nij nič pomagalo. Pismo je romalo cel avgust od pošte do pošte, a nij našlo usmiljenega ekspeditorja, da bi je na pravo mesto poslal. Gosp. J. S. je pa dan za dnevom odgovora pričakoval. — Dne 1. septembra priromalo je pa zopet ubogo pismo vso šekasto in lisasto od poštnih pečatov — bilo jih je 16 in raznih višnjevih, rudečih, črnih marog in

potez, ki so jih na raznih poštah dostavljali in pismu pot kazali. Prvotni napis se uže izmej te sodrge nij mogel skoro čitati in zadnji poštar je uže moral mali list na zavitek prilepiti, da je mogel še besedici „Retour Pl. . . .“ napisati. O ubogi list!

Gosp. J. S. bode pa v prihodnje na pismo, ki ga bode zopet v Šent Gotthard pisal, vse pošte zaporedoma naštel, in s tem dokazal, da je na Kranjskem še St. Gotthard, dasiravno k nam privandrani nemčurji zanj ne vedo. Taka je pri nas v deželi, ki se baje zove „Schweineland.“

Iz Celja 9. sept. [Izv. dop.] Kakor znano, je prenemški državni poslanec dr. Foregger včeraj v Celji debatiral. Zbrala se je bila okolo osmih zvečer pri „zlatem levu“ precej obilna številka njegovih volilcev, mej katerimi so se nahajali tudi Laščani in Žavčani. Foregger prične s tem, da je dosedanje njegovo delovanje po časopisih itak uže znano, in mu dalje govoriti o tem nij več treba. Hoče le razložiti, kaj se še v bodočnosti storiti more; torej govori o prevelikej vojski previsokem vsestranskem davku in obrtniji — kaj se naj proti temu zgodi, nij razjasnil; išče zdaj nekaj v Angliji, na Ruskem, Nemškem in Ogerskem, pa česar, to nij dopovedal. Nazadnje „noch einen Blick auf unsere Nachbarn und die rauchenden Blockhäuser auf der Balkanhalbinsel“. Blebetal je ta Švab o tem, da nij treba pozornosti obračati na „nekultivirani“ ljud, ne nabirati milodarov in poudarjal, da je še doma (daheim!) dosti za kultiviranje storiti treba. (Gotovo je mislil na sebe samega in večino nemških poslušalcev). On torej v državnem zboru ne bo za slovanske „Stammbrüder“ (sic!) nič storil.

Za njim poprime znani naš mestni župan dr. Neckerman besedo. On razklada, da bi se namesto brambovstva, ki deželo toliko stane, rajše vpeljala državljanska milica, (Bürgermiliz). Vsak državljan bi gotovo hrabro in z veseljem bojeval se za svojo domovino, kakor so to storili Švicarji in Amerikanci v boji za slobodo (celjski filistri kličejo: richtig! bravo!) Tudi imamo tri vojne ministre kojih ne potrebujemo, in zveza z Ogrmom katera Cislajtanijo preveč tlači, naj se raztrga (zopet klici: bravo!) Interpeliral je v tem smislu torej Foreggerja, kateri mu je prav obširno in mastno pa čisto prazno odgovoril ne belo ne črno.

Zadnjič se oglasi modri usnjarski mojster Ant. Lassnig. „Gospoda moja, teško je biti državni poslanec; veliko se terja od njega, mnogo ima skrbi in kakor smo denes slišali, je gosp. dr. Foregger, vrli naš poslanec, svoj nalog izvrstno rešil (sic!) Izjavimo mu torej tudi popolno zadovoljnost (klici bravo!) Foregger, ki se po blamaži v Laškem trgu take slave nij nadjal, poprime ves židane volje še eukrat besedo; močno pohvali svoje preteklo delovanje in obljubi, da hoče kakor do sedaj tako tudi za naprej marljivo delati v državnem zboru za „občni blagor“, in zaupanje ki se v njega stavi popolnoma opravičiti. (klici bravo!)

Foreggerja, ki je čez 2 uri brez vse logike in v debelih sesuknih frazah govoril, nij v Celji niti deset poslušalcev razumelo, in gotovo da tudi nobeden od teh, v njegovom govoru niti zrnca najti nij mogel, ki bi bilo le imena vredno; vendar se pred Celjani blamirati nij mogel, ker ti so navajeni

še čisto drugih blamaž. S tem pa so nam zopet podarili dokaz svoje slabe izobraženosti. V Laškem in v Konjicah so klepetačo Foreggerja in njegovo puhloglavje vsaj uže izpoznali, le Celjani hodijo še za ultranemško zastavo po suhem in po blati.

Iz Zagreba 11. septembra. [Izv. dop.] „Oesterreich und das Südslaventhum“ je naslov brošure, ki bode denes kot priloga „Obzora“ izšla. Pisec te brošure je baje visok dostojanstvenik in v političnih zadevah dobro podučena in uplivna osoba. Vodilna misel brošure je ta, da naj se Avstro-Ogerska z idejo Jugoslovanstva sprijatelji, naj to idejo kot eno točko svojega državnega programa proglasi, naj se postavi kot voditeljica na čelo jugoslovanskega gibanja, naj stopi v dejansko akcijo, ter naj jugoslovanske narode pod svojo egido v eno državo zjedini. Avstrijski Nemci naj se ne boje slovanskega upliva, slovanske večine. Samo naj dajo svoje dve jugoslovanski provinciji (Dalmacijo in Slovenijo) za ustrojstvo jugoslovanske države, in mir bodo imeli. Tudi Magjari bodo laglje spali, če tudi oni dajo Hrvatsko in Slavonijo. Tarkom naj se pa s silo vzame Bosna in Hercegovina. Iz tega gradiva mogla bi se preustrojiti jugoslovanska država obsegajoča 3000 kvadratnih milj in šest milijonov prebivalcev.

Vprašanje: čegavi bode Bosna in Hercegovina? je spet v predno vrsto političnih vprašanj stopilo. Tekmec Avstrije v tem vprašanju je Srbija. V kragujevske skupščini je rekel minister Ristič „turški Srbi so prijeli za orožje“. S temi besedami je razsvetil Ristič borbo v Hercegovini in Bosni z novim svitom. Označil jo je kot borbo srbstva proti turštvu. Srbija ve, da bi Avstro-Ogerska tisti dan v Bosno in Hercegovino marširala, ko bi Srbija Turčiji vojno napovedala in Srbija nadalje tudi to ve, da bi v tem slučaju Bosna in Hercegovina za njo neizbegljivo izgubljeni bili. Zaradi tega se Srbija neizmerno boji dejanskega umešanja Avstro-Ogerske v vstajniško borbo in v tem leži razlog, zakaj Srbija z vojno vedno okleva in okleva. Srbija se bolj boji Avstro-Ogerske, nego Turčije. Avstro-Ogerska nevtiraliteta, ali bolje rekoč akcija je odvisna od nevtiralitete srbske in črnogorske. Če bode postali Bosna in Hercegovina kedaj srbski in ne Avstro-Ogerski, bo to za Avstro-Ogerske Jugoslovane hud udarec, kajti Nemci in Magjari jih bodo začeli še bolj germanizirati in magjarizirati, da s tem kolikor mogoče bolj oslabé centrifugalne njihove tendence in neškodljivo naredé straktivno moč velike srbske države. Glede Bosne in Hercegovine ste si tedaj Avstro-Ogerska in Srbija jako vzkriž. Ker Srbija v javno vojno proti Turkom ne sme, je začela vstajo z vsemi silami podpirati, v kolikor se ve da nevtiralnost pripušča. Orožja in prostovoljcev gre vsak dan več čez srbsko mejo. Kdor pričakuje, da bode Srbija in Črna gora v javno akcijo stopili, ta se vara. Njima obema so — roke zvezane. — Drugo vprašanje je pa: ali se bo Avstro-Ogerska mogla vzdržati dejanske akcije, — vsaj oborožanega posredovanja — tudi v tem slučaju, če Srbija nevtalna ostane? Avstro-Ogerske koristi silijo na akcijo, in če Avstro-Ogerska za svoje koristi nij gluha in slepa, bo morala stopiti. Še bolje bi pak bilo, če bi se Avstro-

Ogerska s Srbijo kakvim kompromisom pogodila.

Domače stvari.

— (Sobotni „Slovenski Narod“) je bil zopet **konfisciran** in sicer zaradi uvodnega članka: „Borba Jugoslovanstva.“ — Tudi nedeljski „Slovenski Narod“ je bil od državnega pravdnika zaplenjen in sicer zaradi dopisov iz Cerknice, iz Spljeta in zaradi dveh malih notičic v oddelku z bojišča. — Taka tiskovna svoboda je neznošna, naj se vrne cenzura, ljubša nam bi bila!! Nekonfiscirane oddelke smo denes ponatisnili, zatoorej so vesti in telegrami zakasneli.

— (Za sirote hercegovinske in bosenske) je sedaj dovoljeno pobiranje. Naj torej precej vsa društva mala in velika po Sloveniji napravijo besede, koncerte, tombole z vstopnino; dalje naj povsod skupaj sedeči prijatelji mej soboj male zbirke napravljajo in ali nam ali naravnost odboru pošljejo.

— († Lovro Pintar.) Iz Tupalič se nam piše 10. septembra: Ravno kar je umrl gosp. Lovro Pintar, bivši župnik na Brezovici in bivši deželni in državni poslanec. Vrlemu narodnjaku in poštenjaku naj se ohrani hvaležen spomin.

— (V Kranji) se začne denes 12. septembra pri Jalenu — kakor se nam telegrafično poroča — keglanje na dobitke na korist sirot pribeglih iz Hercegovine in Bosne. — Naj se to tudi po družih kegljiščih na Slovenskem posnemlje.

— (Nunske dekliške šole) v Ljubljani se prične 16. t. m. Zapisovanje je 14. in 15.

— (Narodna čitalnica Zagorska na Notranjskem) je napravila v nedeljo, 12. septembra po polu dne ob 5. uri tombole. Čisti donesek je namenjen na korist stradajočim Hercegovincem.

— (Izlet čitalničin) iz Ljubljane na Šmarno goro in v Št. Vid je bil v nedeljo prav živahen.

— (Iz Velč) pri Ljubljani se nam 13. septembra piše: Včeraj proti večeru se je v hlevu tukajšnjega posestnika A. D. vnel ogenj. Kako? — to se ne vé. Hlev in zraven stoječi kozolec sta bila na prvi hip v plamenu. Zgorelo je tudi mnogo klaje in nastelje; škoda se ceni na 1000 gld. Gospodar je imel hlev zavarovan. Tovarniška brigadnica je ostavila ogenj, da se nij razširil na druga poslopja. — Mej gasilci zasluži v prvi vrsti gospodična Dragotinka V—kova vso pohvalo. Ona ne vajena težkih del, — nosila je med tem, ko je mnogo kmetiskih deklet le gledalo, neutrujeno vodo od četke požara do konca. Ko je bilo uže vse pogaseno, prišlo je tudi nekaj velikašev ljubljanske „feuerwehr“.

— (Nesreča.) V Žuženberku na Dolenskem je pal Jos. Valant, tesar, sê svoje strehe ko jo je pokrival 9. sept. in se je precej ubil.

— (Od Borovnice) se nam poroča 9. sept.: Pretečeni teden je neki posestnik iz Dol zagrabil na močvirju planinskega orla, v tem hipu, ko se je hotel kviško dvigniti. Razproštene peruti merile so 6 čevljev in 8 palcev. Ponese ga domu, a pogine mu uže tretji dan.

— (Nesreča.) Iz Krškega se nam piše 7. t. m.: Denes je padel tukaj iz prvega nadstrodja neke hiše 14 letni fant italijanskega zidarskega mojstra Petra, ter se jako poškodoval. Vendar je upati, da ostane pri življenju.

— (Roparski napad.) Piše se nam od sv. Duha pri Krškem 5. t. m.: Denes je šel pošten kmetovalec France Petrič iz Rake, kjer je imel kupčijo, proti domu. Na Raki je menjal petdesetak. To so nekateri ljudje videli ali zvedeli. Komaj je bil Petrič četrte ure od Rake, napade ga nekaj fantinov, ter ga poderó na tla. Začno mu potem iskati po žepih, a on jim da sam listnico, rekoč: „Tukaj-le imate, več nimam“. V listnici je bil pa samo en goldinarski bankovec. Lupeži misleči, da je petdesetak notri, zbeže urno. Mož pa, akoravno zelo stopen, vstane. Reč je potem takoj naznanil sodniji, ki zdaj išče roparjev.

— (Osem romarjev) in romaric, ki so šli v torek iz Istre čez Učko goro na Trsat, je bilo od 12 tolovajev strahovito oropanih vsega denarja, kinča, celo obleka je bila z njih trgana, poroča „Danica“.

— (Iz ljutomerske okolice) se nam piše: Lani je bila pri nas prvič odlikovana dirka ali derjanji za stavo s kobilami, letos 8. sept. uže drugokrat. Naj bolj brze kobilice dobé lepa darila po 30, 20, 15, 10 itd. gold. v srebru, kar vse pride našemu kmetu v žep. 9. t. m. je bilo premiranje naših konj. — V ljutomerski okolici imamo letos zopet požare, vendar ne velikega obsega. — Letina je pri nas srednja; vina bo nekoliko, vendar manj nego lani; „pikac“ je zelo poškodoval grozdje.

— (V obrambo.) Večni ščuvalec in lažnjivi dopisovalec „Vaterlandov“, kaplan Kljun, ki si zdaj ne upa več dr. Razlaga obirati in proti dr. Pogačarju rogoviliti in sumničiti, kakor ob času znanih matičnih volitev, vendar ne more svoje zlobne intrigantne nature zatajiti in v „Vaterlandu“ od nedelje napada zopet „narodno tiskarno“, češ, da je ona izročila škofovo pastirsko pismo pred časom ljubljanskemu dopisniku „N. Fr. Pr.“ S tem hoče g. Klun „narodno tiskarno“ udariti, ali laž sama sebe tepe. Mi smo pripravljeni, s dnejsko dokazati, da nij nihče, najmanj pa dopisnik „N. Fr. Pr.“ dobil omenjenega pisma od „narodne tiskarne.“ Da, niti uredništvo „Slov. Naroda“, ki je vendar bližje „nar. tiskarno“, nego vsak drug, nij videlo niti slova one škofove okrožnice prej, nego dan potem, ko je bila uže v vseh rokah. Klunu pak moremo še povedati, kje je dopisnik „N. Fr. Pr.“ dobil škofov pastirski list prej, nego on in mi, namreč po c. kr. vladi. G. Klun, ki k Blazniku zahaja, bode morda vedel, da po tiskovnej postavi mora vsaka tiskarna ces. kr. vladi dajati tako zvan „pflichtexemplar“ od vsega, kar se tiska. En tak dolžnostni iztis je jeden vladnih mož dal uredniku vladne „Laib. Ztg.“ in pri njem ga je bral tudi dopisnik „N. Fr. Pr.“ kakor smo, stvar preiskujoči, preverili se. Torej je „narodna tiskarna“ tako malo kriva, kakor je Klun le škodoželjen in povsod zdražbo delajoč duhoven ljubljanske škofije.

Razne vesti.

* (Premembe pri vojni postavi. (Wehrgesetz). Vsled povelja državnega

ministerstva od 24. avgusta 1875 se bode pogojno zagotovljenje z enoletno prostovoljno službo v vojni združenih pravic v prihodnje le slušateljem poslednjih dveh razredov gimnazije ali realke dovolilo. Tudi se bode polajšanje enoletne službe v prihodnje le onim učencem v smislu vojne postave enakopravnih strokovnih učilnic dovolilo, ki so pred vstopom vsaj nižjo gimnazijo ali realko z dobrim vspehom dovršili. Dalje se bode v prihodnje odlog za nastop vojaške službe naj dalje le do 1. oktobra tistega leta dovolil, v katerem enoletni prostovoljec stopi v 25. leto svoje starosti.

* (V Taboru) na Češkem je kasir ondotne hranilnice z imenom Schauer svojo ženo in troje otrok zaklal, vratove jim prerezavši, potem pa še sam sebe ustrelil. To strašno dejanje je zaradi tega storil, ker je bil nad 20.000 gld. iz hranilnične kase nepoblaščen vzel, a vrniti ne mogel.

* (Nemški krčmar.) Švedski kralj je potoval oni mesec skozi Nemčijo. V Wittenbergu blizu Hamburga je ostal pri necem krčmarju ki ga je grdo odril, samo za kurjavo mu je računal 100 tolarjev. Šved nij hotel plačati, nego je poslal denar naravnost nemškemu cesarju, ki je dotičnega krčmarja z restavracije izpoditi dal.

Listnica administracije. G. dr. J. G. v Ormužu. Na tretji kvartal odpade 1 gold.

Dunajska borza 13. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih	70 gld.	40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	75
1860 drž. posojilo	112	50
Akcije narodne banke	932	—
Kreditne akcije	211	50
London	111	60
Napol.	8	90
C. k. cekini	5	30
Srebro	101	80

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja. Češki spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. **Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — **Na črni zemlji.** Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki.** Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
 - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodne tiskarne“ in jih dobi po poštne povzetti. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold. 50 kr.

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarija in milarnica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in masčobnih tratin

v CELOVCI na Koroškem.

Umrli v Ljubljani

od 8. do 9. septembra:

Herm. Jama, hči finančnega svet., 26 l., utopila. — Ana Škof, delavka, 31 l., na kronični pljučnici. — M. Lampel, dete delavca, 5 l., na vnetji možgan.

Berite, saj nič ne stane!

Sedemnajstega septembra t. l.

bode v

Nabrežini somenj,

s krojnim blagom, jestvinami, sadjem, vinskim posodjem, lesom. Kranjci osobito se ne bodo kesali, ako pripeljejo ta dan dosti lesa sem. Zraven je tudi **živi somenj z živino**. Ker je bil ta somenj zmirom živahen, nadeja se, da pride dosti prodajalcev in kupovalcev v Nabrežino, ki jih vesela in odkritosrečno sprejme.

Nabrežinsko županstvo, 8. septembra 1875.

(303—2)

Janez Caharija, župan.

Za saisono!

Vedno velika in bogata zaloga volnatega blaga za obleke, Rips, Lustre, Diagonal in blago za plaide, stanovitne barve Kosmanoser-berkal, moderna barhenta za oblačila, vrvičasti in piket-barhent.

Najnovejši: Kniker boker in tartif nopé.

27 kr.

Žametasti in svilnati traki, široke preproge (tepihe), $\frac{1}{4}$ in $\frac{3}{4}$ šir. laneno, prejno in usnjato platno, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ šifon, lanene-damast-brisavke, servijete, atlas-gradl, sedne, mrežne in mušelinaste pregrinjale, oksford za srajce in drugo manufakturno blago.

Laneno in moderno blago,

garantira za dobro in stanovitno blago,

vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga prve združene gorske tkalske konsorcije fabrikantov, Dunaj, Mariahilferstrasse 72.

Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju. Izgledi zastoj in frankirani.

(301—1)

Štev. 4568.

Razpis

8 štipendij in 4 mest za plačilo v deželnej sadje- in vinorejske šoli na Slapu pri Vipavi.

Za dveletno sadje- in vinorejsko šolo na Slapu v Vipavski dolini se za prihodnje šolsko leto, ki se začne 1. novembra l. 1875, razpisuje 8 deželnih štipendij po 120 gold. na leto za mladeniče ubožnih starišev iz Kranjskega, kateri so 16. leto dospeli, ki so krepkega života, trdnega zdravja in lepega obnašanja, ki imajo vsaj toliko šolske omike, kolikor se je dá v ljudskih šolah pridobiti. — Prošnjiki naj svoje, lastnoročno v slovenskem jeziku pisane prošnje, katerim naj priložé rojstveni in ubožni list, spričalo od g. župnika o lepem vedenji, spričalo o končani ljudski ali kaki večji šoli, in zdravniško spričalo, pošljejo, ako je mogoče, pa osobno izročé vodstvu sadje- in vinorejske šole na Slapu do

10. oktobra l. 1875.

Tudi se sprejmó 4 mladeniči za letno plačilo 120 gold. za stanovanje in hrano in z 20 gold. šolnine v imenovano šolo, ki naj tudi svoje prošnje z ravno takimi spričali in dokazili, — le ubožnega lista nij treba — do 10. oktobra t. l. vodstvu omenjene šole na Slapu izročé.

(302—2)

Sprejemajo se pa tudi taki učenci v to šolo, ki nimajo v šoli stanovanja in hrane, ampak ki le šolo obiskujejo, ter za to plačajo 20 gold. šolnine za celo leto.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 4. septembra 1875.

Kuharico,

ki zna prav dobro kuhati in perilo likati išče za dobro plačo neka družina na spodnjem Štajerskem. Kranjci bi posebno radi imeli. Natančnejši naslov pové opravništvo „Slov. Naroda“.

(309—1)

Št. 4614.

Naznanilo.

Na stroške deželnega zaklada na svitlo dana pol trdo vezana šolska knjiga prof. Sebastijana Žepiča pod naslovom:

Latinsko-slovenske vaje

za I. in II. gimnazijski razred je v Ljubljani pri bukvarju Otokarju Klerr-u in v Jožef Blaznik-ovi tiskarni na Bregu po 2 gold. na prodaj. — To knjigo bodo imeli tudi na prodaj: v Kranji trgovec Rajmond Krisper, v Novem mestu Konstantin Tandler, v Celji bukvar Geiger, v Mariboru tiskar Janko Pajk, v Ptujem trgovec A. Jurca, v Celovcu Leon, v Gorici Paternolli, v Trstu C. Coen.

Razen omenjene šolske knjige je tudi na prodaj prof. P. L. Hrovatova

Latinska slovnica

za slovensko mladež,

ki velja 1 gold. 50 kr., v Ljubljani pri Ign. pl. Kleinmayr & Bambergu, in po vseh gori imenovanih mestih, kjer se prodajajo „Latinsko-slovenske vaje“.

Nadučiteljska služba.

Na narodnej šoli v Vitanji se razpisuje nadučiteljska služba s služnino 600 gl., potem 50 gld. priklade in prostim stanovanjem.

Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje pôtem predstavljene šolske gospodske do konca septembra t. l. vposlati krajnemu šolskemu svetovalstvu v Vitanji (Post Weitenstein).

Okrajni šolski svet Konjiški,

dné 20. avgusta 1875.

(295—3)

Predsednik: Haas l. r.

Gospodje p. n. gospodarji

opozorijo se prijazno na

žito čistenji stroj (mašino)

Lhuiller-a Trieur,

kateri je sedaj na graščini v Fužinah. Odstrani se lahko popolnem kokalj, grahovica ali pahovka in pridobi iz slabega žita najboljša semena. — Čistenje za en mernik velja 10 kr. (305—1)

Národna tiskarna

v Ljubljani

se priporoča

za izvršitev vseh tiskarskih del

v lični obliki in po najnižji ceni, posebno:

1000 poštnih voznih listov	5 gld. — kr.
vsakih 1000 več	3 " 20 "
1000 voznih listov za železnice s firmo in železniškim kolekom	7 " 50 "
2000 za brzovožnino s firmo in železniškim kolekom	13 " 50 "
1000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	9 " 50 "
2000 " v oktav " "	16 " 50 "
1000 " " " "	4 " — "
1000 " " " "	3 " 80 "

Zaloga tiskanih formularov

za c. kr. sodnije, občinske urade, okrajne zastope, šole, cerkve in cerkvene urade, advokate in notarje, pobornice za mesečne plače i. t. d.

(307—1)

Br. 108.

Natječaj.

Na velikoj gradskoj realci u Osieku u Slavoniji traže se uslied dozvole vis. kr. zem. vlade, odjel za bog. i nastavu, br. 3565 za buduću školsku godinu 1876/7 četiri namjestna učitelja i to:

1. za matematiku i prirodopis;
2. za opisno mjerstvo i matematiku;
3. za hrvatski jezik;
4. za zemljopis i poviest.

S ovimi mjesti skupčana je godišnja nagrada od 600 for. a. v. Tko jedno od ovih mjestah postiči želi, neka se čim prije molbenicom obrati na podpisano ravnateljstvo realke. Po okolnostih uzeti će se i onakov molitelj, koji neima propisanoga trogodišta tehničkoga ili sveučilištnoga.

U Osieku, 7. rujna 1875.

Josip Vitanović,

(304—2)

ravnatelj.

Važno za gospodarje!

Zaloga poljedeljskih mašin

od

B. Smetan v Gradcu (Griesgasse),

priporoča svoje najbolje in prav cenó

Ročne mlatilne mašine s patentiranimi vreten-skimi bobni po 110 gld.

Vlačilne mašine od 270 do 300 gld.

Vinte za žito snažiti, male 35 gld., velike 50 gld.

Trieur (mašina za iztrebljenje kokolja in grahovica) 135 gld.

Ročna mašina za ličkanje turšice 35 gld.

Ročni mlin za debelo mleti, mali 75, veliki 95 gld.

Rezalnik za repo ribati, mali 35 gld., veliki 50 gld.

Preše za vino in sadni mošt od 100 do 365 gld.

Škoporezne mašine od 75 do 100 gld.

Plugi razne vrste od 12 do 20 gld.

Katalogi in zapiski cen se franko pošiljajo, če se želi.

(280—6)

**Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v Londonu.**

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbellja, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodejni v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.928. Barona Sigmö 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mohr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbaacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morid, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcu pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakasnicah ali povzetjih. (219)

Mjilo iz olja solnčnih rož,

1 kos za 50 kr.

je zadosti, da se vse pege odpravijo.

Eno samo enkratno umivanje z mojim **mjiлом iz olja solnčnih rož** napravi, da se trda, razpočena koža takoj izpremeni v nežno, mehko in vojno. Duh **prekosi** vse indijske blagodišave. Dela jo (292—3)

Ferdinand Fritsch,

Dunaj, I. okraj, Schulerstrasse št. 20,

Fabrikant kemično-tehničnih posebnostij.

Glavna zaloga

pri g. Anton Krisperju v Ljubljani.

Prava čebulja za brado,

katere učinek se garantira, pospešuje rast brade neverjetno hitro, tako, da dobé v kratkem času celó 16 letni mladeniči polno in veliko brado, kar potrjuje na tisočih spričevalov.

Vaše blagorodje!

Veseli me, da morem Vam poročati o meni poslani čebulji za brado, ki je res dobro sredstvo. Malo časa je, kar jo rabim ali zadostovala je, da sem dobil veliko brado. Za znanje moje potrebe sem še dalje dva paketa, katera mi blagovolite poslati po pošti.

S odličnim spoštovanjem

K. Lindhardt.

Line, 25. junija 1872.

Vaše blagorodje!

Blagovolite mi poslati po poštnem povzetju 1 paket čebulje za brado. Isto so mi prijatelji priporočali, da je izvrstno sredstvo za bradno rast. Prosim Vas torej, da mi jo kmalu pošljete.

Opava, 5. decembra 1871.

Ant. Toman, gozdarski adjunkt.

Cena 1 paketa z priloženim navodom 2 gld. 10 kr.

Po pošti 10 kr. več.

Skladišče ima na Dunaji: g. Filip Neustein, lekar I. Plankengasse. V Gradcu: g. H. Kielhauser, Sporgasse 3. (242—8)

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-brizganje,
pasovi za počenje, uretralne in
maternične brizgije.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Esprit de Cologne triple surfins de Paris, 1 flacon 20 kr.

Esprit dto. dto. de Reseda flacon 1 gld.

Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang flacon 1 gold.

Elik sir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likir. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Franz-ove esence za življenje. Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij. Velika poraba je najboljša spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklenice z navodom, kako se rabi 10 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Špeciálno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotečem in lepotečnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold. (132—99)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Učiteljske službe

na narodnih šolah v **Št. Martinu** in **Ksaverjah** pri Gornjem gradu, prva s služnino III., druga s služnino IV. razreda in prostim stanovanjem, se razpisujeti.

Prositelji, zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, imajo svoje dokumentirane prošnje pótom predstavljene šolske gospodske vposlati dotičnim krajnim šolskim svetovalstvom do **20. septembra t. l.**

Okrajni šolski svet Gornjegradski,

dné 27. avgusta 1875.

(299—3)

Predsednik: **Haas** l. r.

Mazilo

za pege, lišaje, bradovice, rudečico itd. To mazilo prežene, ako se rabi le 10 večerov, pege, lišaje itd. — Lonček velj z navodom vred 70 kr.

Dobiva se čista (282—7)

v **deželjskej lekarni** v Gradcu, Sackstrasse.

Glavna zaloga za Kranjsko

v lekarni pri „goldenem Einhorn“ g. Viktorja Trnkóczy-ja, v Ljubljani na glavnem trgu št. 4.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Beste Nähmaschine der Welt.

(308—1)

Izključljivo in samo na Kranjskem prava,

Woschnagg-ova

šivalnih strojev

zaloga,

v Ljubljani,

kolodvorske ulice št. 117.

Ravno tam so na izbiro drugi skušeni sistemi

šivalnih strojev

in prodajajo se garantirani tu cenejši kot povsod.

MAŠINARNA IN TISK „NARODNE TISKARNE“.